

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Wilno Jagiellońska 3. Telefon: Redakcji 78, Administracji 99. Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 2 — 3 popoł. Sekretarz redakcji przyjmuje od godz. 1 — 3 popoł. Administracja czynna od godz. 9 — 3 popoł. Rękopisów Redakcja nie zwraca. Dyrektor wydawnictwa przyjmuje od godz. 1 — 3 popoł. Ogłoszenia są przyjmowane: od godz. 9 — 3 i 7 — 9 wiecz. Konto czekowe P.K.O. № 80.750. Drukarnia — ul. S-to Jańska 1, telef. 3-40. CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnikiem do domu lub przesyłką pocztową 4 zł. Zagranicą 7 zł. CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetry przed tekstem 40 gr., w tekście 11 str.—30 gr., III, IV, V, VI—35 gr., za tekstem—15 gr., kronika redakc., komunikaty—70 gr. za mm. jednostr., ogłoszenia mieszkaniowe—30 gr. za wyraz. Do tych cen dolicza się: za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50%, z zastrzeżeniem miejsca 25%, w numerach niedzielnych i świątecznych 25%, zagranicę 100%, zamiejscowe 25%. Dla poszukujących pracy 30%, za numer dowodowy 20 gr. Układ ogłoszeń 6-cio łamowy, za tekstem 10-ciolamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.

Szkolnictwo polskie początkowe w Republice Litewskiej.

Ostatnio dochodziły słuchy o usuwaniu ze szkół polskich na Litwie dzieci. Władze państwowe litewskie nakazały wydalic z polskich prywatnych szkół początkowych wszystkie dzieci, których rodzice w dowodach osobistych mieli zapisaną narodowość litewską. Więści te znalazły potwierdzenie... niestety.

spół ludzi, którzy wbrew oportunistom spełnili swój obowiązek narodowy wyborczy, dając przez to dowód niewątpliwy swej przynależności do polskości.

Łącznie zatem narodowość litewska posiada w grudniu 1931 r. w okręgu szkolnym wileńskim 76 szkół początkowych państwowych, czyli 151 szkół z językiem wykładowym litewskim, w których kształcą się w swoim języku ojczystym 6.748 dzieci.

Nowy starosta grodzki w Wilnie.

(Telef. od własn. kor. z Warszawy). P. o. starosty grodzkiego w Wilnie, p. Modliński, zwolniony został z zajmowanego stanowiska i mianowany naczelnikiem wydziału w Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku. Starostą grodzkim w Wilnie mianowany został p. Wacław Kowalski, radca wojewódzki w Białymstoku.

Plenarne posiedzenie Senatu.

WARSZAWA, 17. 12. (Pat). Otwierając posiedzenie Senatu, marszałek Ruczkiewicz zawiadomił Izby o nadesłaniu przez prezesa Najwyższej Izby Kontroli spraw o wykonaniu budżetu na rok 1929-30.

WIADOMOŚCI z KÓWNA

ZGON PROF. ICZASA. Zmarł nagle prof. Jan Iczasa w roku 1918 zmarły był członkiem Towarzystwa i ministrem oświaty w pierwszym rządzie litewskim.

K. A. K. WCIAŻ DZIAŁA. Rzekomo zlikwidowany K. A. K. (Komitet Akcji Katolickiej) działa w dalszym ciągu i wydaje co pewien czas swe biuletyny i odezwy. „Kowna” zamieszcza streszczenie biuletynu Nr. 4, zawierającego ostrą krytykę pod adresem rządu tautiników.

Z komisji sejmowych.

O wyborze prezydenta. WARSZAWA, 17. 12. (Pat). — Na czwartkowym posiedzeniu komisji konstytucyjnej Sejmu wice-marszałek Car wygłosił referat o wyborze prezydenta. W konkluzji swych wywodów referent przedstawił następujące tezy:

Budżet Min. Robót Publicznych.

WARSZAWA, 17. 12. (Pat). Na czwartkowym posiedzeniu sejmowej komisji budżetowej rozpatrywano budżet Ministerstwa Robót Publicznych.

Budżet N. I. K.

Po przerwie obiadowej komisja przystąpiła do budżetu Najwyższej Izby Kontroli Państwa. Referent budżetu tego resortu pos. Czernichowski oświadczył, że nie znalazł w budżecie Najwyższej Izby Kontroli rubryki, w której nie byłoby najdalej posuniętej oszczędności.

Doniosłe projekty w komisji wojskowej.

WARSZAWA, 17. 12. (Pat). Sejmowa komisja wojskowa na czwartkowym posiedzeniu przyjęła projekt ustawy w sprawie zmiany ustawy wojskowego postępowania karnego.

Pierwsza sprawa doraźna w Warszawskim Sądzie Okręgowym.

(Tel. od własn. koresp. z Warszawy). Dzisiaj odbyła się w Warszawie pierwsza rozprawa w trybie doraźnym. Na ławie oskarżonych zasiadł Tadeusz Duńczyk lat 22 oskarżony o to, że w końcu października b. r. w poludnie w śródmieściu Warszawy usiłował zabić i ograbić niejaką Helenę

Wobec powyższego koniecznym byłoby ocenić politykę mniejszościową szkolną rządu litewskiego w porównaniu z fakaz polityką rządu polskiego.

Na terenie Republiki Litewskiej niema współcześnie, w końcu roku 1931-go, ani jednej szkoły początkowej publicznej (państwowej), czy samorządowej z polskim językiem wykładowym.

W wielu natomiast szkołach publicznych język polski używanym być musi w pierwszym roku nauki, jako język porozumiewawczy pomiędzy nauczycielem a dziećmi, gdyż te ostatnie języka państwowego (litewskiego) nie rozumieją wcale.

Natomiast na całym obszarze Litwy czynnych jest 14 prywatnych szkół z językiem wykładowym polskim. Szkoły te utrzymują stowarzyszenia oświatowe polskie zrzeszone w centralnej instytucji oświatowej p. n. „Pochodnia”.

Oto stan faktyczny. A teraz krótka jego ocena ze względu na siłę potrzeb, których zaspokajaniu służą te szkoły.

Pomiar siły liczebnej ludności polskiej Litwy, względnie ściślej, dawały od r. 1926 wybory do sejmów Litwy. Otóż ludność polska oceniona według świadomości narodowej, jaką wykazała przy oddawaniu głosów na listy polskie szacowaną była w tym okresie na 202.000 (według wyborów z 1923 r.).

Przy powyższym rachunku cyfra 202.000 przedstawia elitę polskiego społeczeństwa w r. 1923, a więc ze-

Powód formalny tego zarządzenia następujący: na obszarze Republiki Litewskiej ustawa nie daje rodzicom prawa kształcenia szkolnego dzieci w języku, jaki uważają oni za swój rodzinny.

W r. 1919—20, gdy dowody osobiste wprowadzano, gminy i magistraty pisały z reguły każdemu katolikowi w odnośnej rubryce „Litwin”. Jedynie czujność i interwencja kleryka mogły przyczynić się do zaprzeczenia tam określenia „Polak”.

Po paru latach, gdy sprawa takiego zapisu zaczęła decydować o przynależności do polskości, w szkole — rozpoczął się ruch pośród rodziców w kierunku zmiany nazwy narodowości, wpisanej nieprawidłowo.

Przecież władze, widząc, że starania oświatowe pośród Polaków przyjmują masowy charakter, zabroniły po pewnym czasie dokonywania takich zmian. W ten sposób 2/3 dzieci polskich zostało odciętych od polskich szkół początkowych prywatnych, mimo, że rodzice chcą kształcić swą dźwiazę w języku rodzinnym i gotowi są łożyć na utrzymanie polskich szkółek prywatnych.

W jesieni r. b. około 200 dzieci zapisali do szkół polskich rodzice, mający narodowość „litewską” w swych paszportach. Władze szkolne nakazały dzieciom tych rodziców przenieść się do szkółek litewskich i obecnie właśnie są w trakcie dokonywania tego nakazu.

Jakżeż wygląda, z koleji, szkolnictwo początkowe litewskie w Wileńszczyźnie, w końcu 1931 r.

Istnieje tu 21 szkół powszechnych państwowych z językiem wykładowym wyłącznie litewskim. Uczy się w nich 1114 dzieci, których rodzice podali język swój ojczysty, jako litewski.

Jednak gotowi byłibyśmy przyjąć liczbę 100.000 osób, mówiących po litewsku — którą to cyfrę uznać wypadnie za nader przesadzoną — dla celów porównawczych w niniejszych rozważaniach.

Wypadnie wówczas liczbę dzieci litewskich w wieku szkolnym określić w Wileńszczyźnie na cyfrę maksymalną 16—17 tysięcy.

W ten sposób dojdziemy do wniosku, że 40 proc. tej dźwiazę znajdujemy możliwość kształcenia się w języku ojczystym w szkole początkowej. Będzie to odsetek minimalny, jak wypadła z powyższych uwag.

Dodać przytem należy, że narodowość dzieci szkolnych określa się w Wileńszczyźnie zgodnie z deklaracją rodziców.

Ponadto państwo utrzymuje w Wileńszczyźnie jeszcze 37 szkół początkowych polskich, gdzie język litewski wykłada się, jako przedmiot; uczęszcza do nich 3.486 dzieci, z których 2.200 narodowości litewskiej.

Jeżeli jednak nie będziemy szkół tej ostatniej kategorii nawet wcale brali pod uwagę, to i wówczas ukaże się następujący stosunek:

W Wileńszczyźnie społeczeństwo litewskie ma minimalnie dla 40 proc. swej dźwiazę początkową szkołę narodową; w Litwie zaś społeczeństwo polskie z dobrodziejstwa tego korzysta dla 2,3 proc. swych dzieci. Raczej korzystają, przed usunięciem paruset dzieci w dniach ostatnich.

Innymi słowy, w Wileńszczyźnie ludność litewska była 17 razy bardziej uprzywilejowaną w szkolnictwie początkowym, niż polska na terenie Litwy. Obecnie, po dokonanych rugach dzieci polskich ze szkół w Wilnie stosunek ten wyrazi się cyfrą 24.

Liczyby te i fakty każą się głęboko zastanowić nad położeniem, wytworzonym po obu stronach granicy.

Z Trybunału S. M. w Hadze.

HAGA, 17. 12. (Pat). — Dokonał wyboru członków Izby procedury sumarycznej Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej na rok 1932. Aczkolwiek sędziowie Trybunału urzędują 9 lat, skład Izby procedury sumarycznej odnawiany jest rok rocznie. Na przewodniczącego wybrano Adatiego, na członków — zastępców wybrano Rostworowskiego i Anazilotiego.

„Biuletyn Nr. 4” zawiera też wykaz „szpiegów”, którzy zajmowali się i zajmują sędziem działaczy katolickich: Jasikiewicz, Sarkin, Sokolow, Radecki, Pamajtis, Hajdamowicz, Szymoder, Pontezys, Wajgnis, Kuźmicki. Obok nazwisk tych figurują dokładne adresy, noszących je osób.

* ZAPOWIĘDZ ZWOLANIA SEJMU.

Mnożą się obawy ustabilizowania się wpływów „tautiników”. Odbierający kraj prezydentem Smetoną, chce partja rządząca dać Litwie i Sejm. Oto, jak podaje „Siegodnia” (Nr. 348), wybory do sejmuna odbędą się na wiosnę następnego roku. Odsosny projekt ustawy rozpatrywany jest przez Gabinet Ministrów. Sposób przeprowadzania wyborów będzie bardziej skomplikowany niż przy wyborach do samorządu. Wprowadzony będzie bardziej ostry cenzus zarówno dla wyborców jak dla kandydatów.

AMNESTJI NIE BĘDZIE?

Jak podaje „Siegodnia” (Nr. 348) amnestja nie będzie ogłoszona. Prośby o darowanie kar winny być składane indywidualnie. Dotychczas złożono około 600.

DOOKOŁA ZNIESIENIA STANU WOJENNEGO.

Jak podaje „Ausra” (Nr. 28), z powołaniem się na „Idisze Stimme”, Gabinet Ministrów rozpocznie debaty nad projektem zniesienia stanu wojennego, a wprowadzenia natomiast wzmocnionej ochrony.

Giełda warszawska z dnia 17.XII b. r.

Dolar	8,90—8,92—8,98
Gold	174,0 174,43 1,357
Hollandja	858,30—859,20—8,740
London	80,85—0,93—80,77
New York	8,911—8,937 8,897
New York kabel	8,923—8,948 8,938
Praga	85,05—85,14—84,96
Szwajcarya	20,41 20,47 26,35
Wiedeń	173,95 17,30—178,52
Włochy	45,88—45,87 45,73
Berlin w obr. nieoficjaln.	211,70

3% pożyczka budowl.	30,25
4% inwestycyjna	77,50
5% konwersyjna	36,60

B. Polski	105,00
Snie potasowe	95,00
Litop	19,0
Habarbusch	44,00
Uolar w obr. obr. pryw. w plac.	8,9, 4,0
Rubel złotom	4,90

POZYCZKI POLSKIE w NOWYM YORKU:	
Dojarowa	45,0
Dillonowska	43,7
Stabilizacyjna	45,0
Warszaska	31,75

T Y L K O 7 GROSZY Obstalunkowe

Czwarta kadencja prezyd. Motty.

BERN, 17. 12. (Pat). Parlament Związkowy zatwierdził wszystkich 7 członków Rady Związkowej na zajmowanych przez nich stanowiskach na okres dalszych 4 lat. Poza parlament wybrał na prezydenta Związku na 1932 rok dyrektora departamentu politycznego Rady Związkowej

Motte, zaś na wiceprezydenta dyrektora departamentu gospodarstwa narodowego Schulthessa. Zaznaczyć należy, że rada związkowa Motta wybrana został prezydentem po raz 4-ty. Motta obchodzi dzisiaj 20-lecie piastowania godności rady związkowej oraz 60-lecie urodzin.

Exposé min. Zaleskiego.

Silna pozycja Polski na terenie międzynarodowym

WARSAWA, 17. 12. (Pat). — Minister spraw zagranicznych Zaleski w exposé, jakie wygłosił w dniu 17 b. m. w komisji spraw zagranicznych Senatu, podkreślił, iż polityka zagraniczna Polski jak zawsze jest dominowana przez niewzruszoną wolę utrzymania pokoju na zasadach istniejących traktatów. Zasady te były, są i będą podstawą i punktem wyjścia polskiej polityki zagranicznej. Sojusze Polski mają na celu wyłącznie dążenie do utrzymania pokoju. Tendencja ta stanowi, ich specyficzny charakter. Starania Polski do podtrzymania możliwości jak najlepszych stosunków z sąsiadami i wszystkimi innymi państwami wytworzyły już Polsce wśród odpowiedzialnych czynników na terenie międzynarodowym opinję natyle poważną i dodatnią, że nie są jej w stanie zatrząść nawet coraz intensywniejsze ataki wroguj nam propagandy.

W obronie pokoju.

Rozpoczynając swoje sprawozdanie od prac na terenie Ligi Narodów minister przypomniał memorandum w sprawie rozbrojenia moralnego, złożone przez delegację polską w sekretariacie Ligi w czasie ostatniego Zgromadzenia. Jest ono jednym z logicznych objawów wytrwałej akcji Polski w celu utrwalenia najistotniejszych podstaw pokoju.

Zagadnieniem, na które zwrócił się uwagę w Genewie, — powiedział dalej minister — była sprawa uzgodnienia paktu Ligi Narodów z paktem Kelloga. Dopóki to uzgodnienie nie nastąpi, artykuł 16 paktu Ligi, który jest podstawą do akcji wspólnej członków Ligi przeciwko napastnikowi, będzie się odnosił wyłącznie do t. zw. wojen nielegalnych, t. j. zakazanych przez pakt Kelloga. Tymczasem zdrowy rozsądek i poczucie solidarności międzynarodowej wymagałyby, żeby groźba sankcji zawisła nad każdym napastnikiem, bez względu na to, czy pogwałcił on tylko pakt Kelloga, czy też oba paki.

Przechodząc do sprawy konwencji o środkach prewencyjnych przeciwko wojnie, minister stwierdził, że konwencja nieodrośnie jasno różnicę okresu wojny co może doprowadzić do powstania na marginesie paktu Kelloga trzeciego stanu prawnego, który — zależnie od okoliczności będzie się nazywał represjami wojskowymi, lokalnymi starciami, albo krokami nieprzyjaznymi, a który w gruncie rzeczy jest wojną.

Stosunki polsko-gdańskie.

Następnie minister przeszedł do stosunków z wolnym miastem Gdańskiem. — Są one dalekie od tego, czegośmy pragneli. Gdańsk, niepomny na swoje potrzeby i interesy gospodarcze, w ostatnich czasach coraz silniej ulega pravicowym elementom wyrotowym, których wystąpienia przeciwko Polakom. Żydom i liberalnie nastrojonej części społeczeństwa niemieckiego w Gdańsku, stały się powodem zainteresowania czynników ligowych sprawą bezpieczeństwa publicznego w wolnym mieście i pogorszyły stosunki między Gdańskiem a rządem polskim.

Polska a konflikt mandzurski.

Rząd polski — oświadczył dalej minister Zaleski — bardzo żywo interesował się przebiegiem konfliktu chińskiego-japońskiego i czynnie współ-

pracował z innymi członkami Rady celem doprowadzenia do pomyslnego załatwienia zatargu, zachowując obiektywność, poddyktowaną sympatią do obu państw zainteresowanych. W decyzji, powziętej przez Radę Ligi, rząd polski upatruje przedewszystkiem ten czynnik dodatni, że osiągnęła ona zgodę obu państw zainteresowanych. Temu zapatrywaniu minister dał wyraz w swej deklaracji na posiedzeniu Rady dnia 21 listopada, w której podkreślił wyjątkowe warunki tego konfliktu wobec przedewszystkiem ogromnej odległości Mandżurii od państw wchodzących w skład Ligi, oraz sytuacji prawnej terytorjum na którym Japonia posiada bardzo daleko idące uprawnienia traktatowe.

Polska—Francja—Niemcy.

Następnie minister omówił stosunki polsko-francuskie stwierdzając iż w chwilach kryzysu obecnego współpracownicy obu narodów zacieśniła się coraz bardziej. Następnie minister omawia szczegółowo stosunki z Rumunią, Czechosłowacją i Niemcami, stwierdzając, iż rozwój sytuacji w Niemczech nie sprzyjał w ubiegłym okresie kontynuowaniu dzieła normalizacji stosunków, które prowadzone było w okresie zawierania przez nas szeregu handlowych porozumień. Neratyfikowanie umowy handlowej z Polską przez Niemcy stało się dla nas jednym z ważkich wskaźników, że w obecnej chwili nie możemy liczyć na pozytywne ustosunkowanie się naszego zachodniego sąsiada do szerszej współpracy z nami. W tych warunkach zmuszeni byliśmy ograniczyć nasze prace do załatwiania szeregu kwestyj, związanych po większej części z wykonaniem zawartych i prowadzonych pomiędzy obu stronami umów.

Represje antypolskie na Łotwie.

Następnie minister omówił stosunki polsko-łotewskie i polsko-łotewskie, zatrzymując się dłużej nad sprawą represyj skierowanych przeciwko ludności polskiej na Łotwie. Sytuacja, wytworzona wskutek podjętych przez czynniki łotewskie represyj oraz wysuniętych przez nie oskarżeń, nie zo stała jednak do dnia dzisiejszego wyjaśniona. Mam wszakże powody do zmniejszenia, — mówił minister — że rząd łotewski docenia wagę tej sprawy dla stosunków polsko-łotewskich i nie zamierza środków dla obiektywnego jej rozważenia. Stanowisko rz. polskie wobec nowego rządu łotewskiego zależne będzie od tego, jak ustosunkuje się ten rząd do wytworzonej ostatnio sytuacji. Jeżeli zastosowane represje miały charakter przejściowy, wyniki z nieporozumień, lub też indywidualnych wykroczeń jednostek, nie zaś ze zmiany polityki w stosunku do ludności polskiej i jej dotychczasowego stanu posiadania, wówczas nie wątpię, że wytworzony anomalny stan rzeczy w stosunkach polsko-łotewskich będzie mógł być łatwo uchylony.

Stosunki z Z.S.R.R. — Wizyta w Londynie.

Dalej minister oświadczył, że negocjacje prowadzone w Moskwie przez posła Patka z komisarzem dla spraw zagranicznych rozwijają się normalnie. W stosunkach ekonomicznych daje się stwierdzić dalszy rozwój. Eksport polski do ZSRR, wzrasta, bilans handlowy jest dla nas dodatni.

Następnie minister wyraził swe zadowolenie z możliwości wymiany zdau-

z meźami stanu brytyjskimi. Rozmowy londyńskie, które odbyły się w atmosferze tak przyjaznej dla kraju naszego nastroju, umożliwiły wzajemne ustalenie poglądów na aktualne problemy międzynarodowe, ułatwiając równocześnie lepsze zorientowanie się w zasadniczych wytycznych obu państw.

Z kolei p. minister Zaleski omówił stosunki z Włochami, Jugosławiją, Belgią, Bułgarią, Węgrami, Grecją i Austrią.

Na posiedzeniu komisji obecni byli marszałek Senatu Raczkievicz, prezes sejmowej komisji spraw zagranicznych pos. Radziwiłł oraz wielu posłów i senatorów.

Projekt nowelizacji ustawy o funduszu drogowym.

(Tel. od własn. koresp. z Warszawy). — Dziś odbędzie się posiedzenie grupy sejmowej i senackiej komisji robót publicznych BBWR. Omówiona zostanie w związku z ustawą o koncesji przedsiębiorstwa autobusowych kwestja nowelizacji ustawy o funduszu drogowym.

Dowiedujemy się, że Ministerstwo Robót Publicznych przygotowało materiały do przeprowadzania zmian w tej ustawie.

Stan Banku Polskiego.

WARSAWA, 17. 12. (Pat). — Na czwartkowym posiedzeniu sejmowej komisji skarbowej przyjęto w drugim i trzecim czytaniu projekt ustawy, zatwierdzającej zmiany statutu Banku Polskiego, uchwalone na walnym zgromadzeniu akcjonariuszów. W dyskusji przemawiał minister skarbu Jan Piłsudski, przedstawiając stan Banku Polskiego. Stan Banku poprawił się od października. Pokrycie nieznacznie wzrosło. Dalej minister oświadczył, że wbrew pogłoskom o zamierzonym jakoby wprowadzeniu przez rząd polski przepisów dewizowych, podobnie jak to uczyniono w ostatnim czasie szeregu państw w Europie, rząd polski nie ma zamiaru wprowadzać jakiegokolwiek reglamentacji obrotu dewizami zagranicznymi. Obecna sytuacja gospodarcza i finansowa Polski całkowicie pozwala na zachowanie nadal zupełnej swobody obrotu dewizami za granicami. Rozsiewane pogłoski są na niezem nie oparte i widocznie pochodzą z źródeł zainteresowanych w szerszeniu nieuzasadnionych obaw.

Budżet roczny Z.S.R.R.

MOSKWA, 17. 12. (Pat). Centralny komitet partii komunistycznej uchwalił sumę budżetu na rok 1932 w wysokości 21 miliard rubli, czyli o 4.900 milionów więcej, niż wynosiła wydatki roku bieżącego. Połowa sumy przeznaczona jest na rozbudowę wielkiego przemysłu, w szczególności przemysłu metalowego. Na rolnictwo, ścieślej na sownoży i kołchozy, przeznaczono 4.300 milionów rubli; na rozbudowę kolei, dróg wodnych i floty powietrznej — 3.330 milionów rubli. Budżet wojenny nie został wyodrębniony.

TRIEURY Marott'a,
WIALNIE Wichterlego, Dreyera i „Unia”.
ŻMIJKI krajowe i zagraniczne,
GRZECHOTKI (treszotki) i
TRIEURY (do siemienia lnianego poleca
ZYGMUNT NAGRODZKI
Włno, Zawalna 11-a. 7042

Komitet uczczenia 25-lecia sakry biskupiej ks. biskupa Bandurskiego we Lwowie.

LWÓW, 17. 12. (Pat). — We Lwowie zawiązał się komitet uczczenia 25-lecia piastowania godności biskupiej ks. biskupa Bandurskiego. Ze względu na skoncentrowanie tych uroczystości w Wilnie i zawiązania tam komitetu jubileuszowego dla całej Polski postanowiono powołać do życia komisję obchodu dla Lwowa pod pretektem prezydenta miasta Drojanowskiego. — Uroczystości mają się odbyć w pierwszych dniach stycznia.

Powrót min. Janty-Polczyńskiego.

WARSAWA, 17. 12. (Pat). — W dniu 17 b. m. powrócił z Bukaresztu do Warszawy p. minister rolnictwa dr. Janty-Polczyński i objął urzędowanie.

Konferencja z min. komunikacji.

15 b. m. p. Minister Komunikacji, inż. Kühn, przyjął Prezydium Zjednoczenia Kolejowego Polskich. Na posuchaniu były omówione najważniejsze sprawy, interesujące kolejowców.

Pan Minister zaprzeczył pogłoskom o dalszej obniżce uopuszenia kolejowego, obiecał przychylić rozpatrzyć wniosek Z.K.P. o odwołaniu zarządzonego przez Min. Kom. na miesiąc biezący świętów w warsztatach mechanicznych oraz protest przeciwko skasowaniu warsztatów wagonowych w Skalmierzycach.

Pozatem Pan Minister wyjaśnił, iż projektowana nowa ustawa uopuszenia dla kolejowego, wobec niepomysłownego stanu finansowego, narazie nie jest aktualna, natomiast Ministerstwo Komunikacji nadal prowadzi pracę nad ujednostajnieniem zarządzeń o zaopatrzeniu emerytalnym kolejowców etatowych i nieetatowych a także nad wprowadzeniem pewnych zmian w pragmatyce służbowej, o które Związki zabiegają jeszcze od roku 1929.

Budżet Rumunji.

BUKARESZT, 17. 12. (Pat). — Izbaba uchwaliła budżet na rok 1932, przewidujący 25.429.406 tysięcy lei w rozrachodach i dochodach. Nowy budżet wynosi o 12.973 miliony lei mniej, niż budżet na rok 1931.

Sezon zimowy w Truskawcu.

Choć od kilku lat, Truskawiec stał się dla wilanin jedną z najmłodniejszych miejscowości kuracyjnych w letnim sezonie, jednakże mało osób wie, że podgórskie położenie Truskawca, jego następczość i naturalne ostoiście, od wiatrów zalesionymi górami czynią z tego uroczego zakątka znakomitą stację klimatyczną na sezonie zimowym.

Mniej stalej, kosztowny i ruchliwy, niż Zakopane i Krynicza, Truskawiec w sezonie zimowym wybiornie nadaje się na wypocinek i kurację. Czynne są w zimie łaźnieki główne w których kąpiel mineralna wraz z przylegającą do kabiny łaźniaki, kosztuje 4 złote, kąpielnia wszystkich wód mineralnych, z „Naftusia” na czele, mieści się w dobrze ogrzanej budynku w centrum parku, jednym słowem kuracja w zimie ma większe wygody za łańsze pieniądze niż w lecie, tem bardziej że pokój w pensjonacie wraz z utrzymaniem może dostać w cenach od 8 do 15 złotych.

Koncerty, codzienne dancingi, w restauracji zakładowej i Klub. Towarzystwa z czystelnia fortepjanem, radjem, bilardem i salą widowiskową, zapewniają miłe spędzenie czasu, a znakomite tereny narciarskie i ścieżki w parku nadające się wysmienić do sanekciarstwa, pozwalają używać sportów zimowych i napawać się pięknem podkarpackiej przyrody, zdalną od zgiełku wielkich zbyt miodnych zimowych śródmysk.

Najpiękniejsze kobiety świata
pokaże Wam
KRÓL BULWARÓW

Popierajcie Ligę Morską i Rzeczną!

— **M. H. Szpyrkówna, Karjera Haneczki 1-tom Wyd. Rój Warszawy.**
Autorka tak dobrych powieści i nowel z półn. wschodnich kresów Rzeczypospolitej, wielu prac publicystycznych, pozostawiła laurów autorce Trędowatej. — Jakies rozwielenie opowiadanie z przedpotopowych czasów, przedwiecznym sposobem zredagowana, Banał w kwadracie, Sierota z leńniczką, ogonistym oczom węgierskiego barona, którego jej wnanwia romansująca z nim kuzynka, czyhająca a awanturnikiem na spadek po cielec Hani. Obfite opisy bielizny, salonów, tańców i flirtów, psychologia osób płytka, sentimentalizm godny sparodjowania przez Magdalena Samozańca. — Francuszczyzna przepłatająca szczytne wola o pomiesze dobrego smaku: „porowalam takiernej”, „zedowa ksiązka w futuralku z zredowanego adamszku” w podróży elegantki, „dziewkowskość” panienki, kt. poprawia „szaryj swoj kredenszynki” przed pokazaniem się gościami, dyga i rumieni się, i jest po dwóch latach obcowania z zepsuciem wielkiego świata, który się weale przed nią nie kryje ze smwi obyczajami, niewinna jak niemowlę... niski gazy „potrzeżenie srebrem”, loki i „sukienki aqua marina, bo jej w niebieskim do twarzy”, albo biala w kapeluszu z białkami i takąż girlandą haftowaną na sukni...
— I wydawcy zapowiadają drugą część tej o kropsności.
— Prusy Wschodnie, Przeszłość i terażniejszość. Książka zbiorowa pod redakcją Marjana Zawidzkiego. Poznań 1932. Nakładem Związku Obrony Kresów Zachodnich.

Polska krajem niskich cen.

Cudzoziemcy, odwiedzający Polskę, wyrażają swe zdumienie nad niezwykłą taniością, jaka u nas panuje. I słusznie.

Jeśli się porówna hurtowe i detaliczne ceny różnych towarów w ważniejszych państwach na świecie, to dochodzi się do wniosku, że Polska jest faktycznie krajem niskich cen. Z cyfr zebranych przez G. U. S. okazuje się, że przeciętna cena ziemniaków w przeliczeniu na złote za 100 kg. w jesieni r. b. przedstawiała się następująco: Polska 2,40, Czechy 6,08, Niemcy 6,57, Francja 24,80, Anglia 26,79. Zatem we Francji i Anglii 10 kg. ziemniaków kosztuje więcej, niż w Polsce 100 kg. Weźmy teraz kilka przykładów cen wyrobów ciężkiego przemysłu. I tak: pałono w złotych w hurcie za tonne: Niemcy 32,60, Polska 36,86, Anglia 41,86, Francja 42,20, cement za 100 kg.: Włochy 5,65, Polska 7,70, Czechosłowacja 7,91, Anglia 8,22, Stany Zjednoczone 10,37. Ceny hurtowe za tonne: Niemcy 32,60, Polska 36,86, Anglia 41,86, Francja 42,20, cment za 100 kg.: Włochy 5,65, Polska 7,70, Czechosłowacja 7,91, Anglia 8,22, Stany Zjednoczone 10,37. Ceny hurtowe za tonne: Niemcy 32,60, Polska 36,86, Anglia 41,86, Francja 42,20, cment za 100 kg.: Włochy 5,65, Polska 7,70, Czechosłowacja 7,91, Anglia 8,22, Stany Zjednoczone 10,37.

Taniość życia w Polsce spowodowana jest jednak przedewszystkiem taniością środków żywności pochodzenia krajowego. W praktycznym budżecie domowym przeciętnego obywatela decydują nie ceny hurtowe, lecz detaliczne różnych towarów. Otóż w detalu 1 kg. chleba żytniego kosztuje w Warszawie 0,44 zł., w Pradze 0,53 zł., w Wiedniu 0,79, w Berlinie 0,80. Równocześnie w Warszawie jest najtańsza mąka pszenna, choć chleb jest od mąki droższy, przeciwnie niż to się dzieje we wszystkich innych państwach. To „curiosum” tłumaczy się droższymi pracami polskich piekarzy

W Warszawie 1 kg. mąki pszennej kosztuje 0,57 zł., chleba pszennego 0,72. W Pradze 1 kg. mąki pszennej kosztuje 0,69 zł., chleba pszennego 0,58(1). W Rzymie mąka i chleb pszenny mają jednakową cenę 0,75 zł. za 1 kg.

Bardzo tanie w porównaniu z zagranicą są w Polsce: mleko, jaja, masło, mięso i słonina. Za 1 litr mleka w końcu września pałono w Warszawie 38 groszy, w Pradze 53 grosze, Paryżu 56, Berlinie 59, Rzymie 61, Wiedniu 64. W tym samym czasie kosztowało jako groszy: Warszawa 14, 38(1). Masło za 1 kg. w złotych: Warszawa 14, 38(1). Mięso wołowe: Warszawa 2,35 szawa 4,41, Praga 5,82, Berlin 6,65, Rzym 6,77, Wiedeń 7,04, Paryż 8,44(1). Mięso wieprzowe: Warszawa 2,35, Berlin 3,90, Praga 4,23, Wiedeń 4,27, Paryż 5,63, Rzym 5,95. Słonina: Warszawa 2,48, Wiedeń i Rzym 3,02, Berlin 4,18, Paryż 6,33.

Te liczne cyfry jasno tłumaczą, dlaczego Polska uważana jest zagranicą za kraj taniości, a Warszawa za najtańsze miasto wśród stolic państw cywilizowanych. Jeżeli oprzeć się na cenach detalicznych, z uwzględnieniem również cen hurtowych, możnaby następująco uszeregować większe miasta europejskie, zaczynając od najtańszego, a kończąc na najdroższym: 1) Warszawa, 2) Praga, 3) Berlin, 4) Wiedeń, 5) Rzym, 6) Paryż. Pozatem Londyn, który nie został w tym szeregu uwzględniony, posiadał doniedawna ceny wysokie, jednak po zalamaniu się funta ceny te, przeliczone na złote, znaczne spadły. Obecnie ceny w Londynie powoli lecz stale zwyż kują, tak, że za parę miesięcy zniknie napewno cała taniość, sztucznie spowodowana dewaluacją. W każdym razie Londyn jest znacznie droższy nawet obecnie, od Warszawy. **Z. H.**

Kalendarz — Almanach
„Kurjera Wileńskiego” na rok 1932.
Cena dla naszych prenumeratorów 1 zł. 50 gr.

Sesja wszechchrojskiego komitetu wykonawczego.
MOSKWA, 17. 12. (Pat). Dnia 16 b. m. rozpoczęła się sesja wszechchrojskiego komitetu wykonawczego. Sesję otworzył Kalinin, poczem prezes rządu republiki sowieckiej Suli-moni wygłosił dłuższy referat o stanie i bolączkach sowieckiego życia gospodarczego. Mówca zaznaczył, że

Japonia zawiesiła wymianę banknotów na złoto.
TOKJO, 17. 12. (Pat). — Ukazało się tu rozporządzenie, zawieszające obowiązek banku państwa wymiany bilietów bankowych na złoto.

Adolf Menjou
pozostrości Panu noszącemu modny krawat, piękny szal, rekawicki i eleganckie getry ze sklepu **FRANCISZKA FRLICZKI**
Zamkowa 9, tel. 6-46.

Podarunki gwiazdkowe.

Dorocznym zwyczajem zwracamy się do naszych czytelników z apelem, by na upominki gwiazdkowe wybierali książki. Dla dzieci i dorosłych dobra, zajmująca książki, to najmiłszy towarzysz, to stała rozrywka, bo wszak do ulubionej książki wraca się jak do ciepłego, mądrego przyjaciela, który nigdy nie zawodzi.

Podajemy w dzisiejszym numerze wzmianki o rozmaitych nowościach, które wydawcy przygotowali na święta, lub które się ukazały w ostatnich czasach.

- **Wydawnictwa księgarni Św. Wojciecha.**
Księgarnia Św. Wojciecha dająca zawsze dużo popularnych książek w duchu katolickim, opierając na żywych przykładach zasady religji Chrystusowej, ostatnio wydała nast. dzieła:
— Prof. Karol Adam. **Isiosta Katolicyzmu.** Przekład X. Korzonkiewicza.
Poważne to dzieło, wyczerpujące naukowo, a zarazem przystępne, głąbnie zasad katolickiego wyznania, poprzedza przedmowa K. Korzonkiewicza, oraz słowo wstępne Dr. Karola Adama, w którym mówił innemi piśmie: „Katolicyzm i Kościół katolicki, to nie, konieczność to samo”. Wiec chodzi autorowi o wyłożenie podstawowych myśli dogmatycznych, a tem samem istoty obrządków i ustroju Kościoła.
Dzieło pisane z wielką swobodą i powie-dzieliśmy postępowością, jczykiem przystępnym, pełne głębokich myśli: „To, co jest boskie, jest dla wszystkich, i znou ze swej strony potrzebuje wszystkich. Bo to co jest boskie, może skutecznie swego działania objawić tylko w powszechności, nie w jedności”. Należy gorąco polecić te nadają i bezstronna książkę naszym sferom intelligen-
- **Biblioteczka Harcerska, Przeglądy i Pokazy Harcerskie.** Musztra Harcerska. Podał Si. Siedlaczek. Według przepisów jednego z przewodników skautingu polskiego. A. Mal-kowski, zebrane bardzo wyczerpujące wia-domości z dziedziny obozów, msztry, prac, zabaw, pokazów i zasad harcerskich. Dobrej podręcznik dla młodzieży skautowej, dla zakładających drużyny skautowe w mieście czy na wst. Wskazówki do urządzania pokazów i obchodów, ćwiczeń itp.
- **Biblioteczka Harcerska, Przeglądy i Pokazy Harcerskie.** Musztra Harcerska. Podał Si. Siedlaczek. Według przepisów jednego z przewodników skautingu polskiego. A. Mal-kowski, zebrane bardzo wyczerpujące wia-domości z dziedziny obozów, msztry, prac, zabaw, pokazów i zasad harcerskich. Dobrej podręcznik dla młodzieży skautowej, dla zakładających drużyny skautowe w mieście czy na wst. Wskazówki do urządzania pokazów i obchodów, ćwiczeń itp.
- **J. Muron, „Wyspa Hiszpanola”. Powieść.** Tłum. Z. Chranzowska. Str. 374. Cena zł. 2.
Nakład Księgarni Św. Wojciecha. Poznań — Warszawa — Włno — Lublin.
Mimo bardzo usilnych badań archiwalnych historycy nie zdołali się pogodzić co do głównych znamion osoby Kolumba. Pokusili się o to beletryści. Obok Wassermanna, znanego już czytelnikom polskim, stanął w szeregu psychologów-artystów Jan Muron. W szeregu swiętych, pod względem malarskim scenę przedstawił niezmierny kontrast między i-dęą mistyczną, która piastował Kolumb, a jej pojmowaniem i wykonywaniem postanowienia cywilizatorów przed zgraje chęciwych, gwałcieli, intrzygantów i rokoszan. Kontrast ten jest wysoce dramatyczny, ale jeszcze więcej wrażliwość sprawia kontrast fatalny między arcybniją przyrodą a śmiecią prawobli Hiszpanów, ofiar zabójczego klimatu. Obie strony — Hiszpanie i Indianie — wykazują
- **Prof. Karol Adam. Isiosta Katolicyzmu.** Przekład X. Korzonkiewicza.
Poważne to dzieło, wyczerpujące naukowo, a zarazem przystępne, głąbnie zasad katolickiego wyznania, poprzedza przedmowa K. Korzonkiewicza, oraz słowo wstępne Dr. Karola Adama, w którym mówił innemi piśmie: „Katolicyzm i Kościół katolicki, to nie, konieczność to samo”. Wiec chodzi autorowi o wyłożenie podstawowych myśli dogmatycznych, a tem samem istoty obrządków i ustroju Kościoła.
Dzieło pisane z wielką swobodą i powie-dzieliśmy postępowością, jczykiem przystępnym, pełne głębokich myśli: „To, co jest boskie, jest dla wszystkich, i znou ze swej strony potrzebuje wszystkich. Bo to co jest boskie, może skutecznie swego działania objawić tylko w powszechności, nie w jedności”. Należy gorąco polecić te nadają i bezstronna książkę naszym sferom intelligen-
- **J. Starzeńczyk „Zwycięskie Lilje”. Cena zł. 10.—.** Nakład Księgarni Św. Wojciecha.
Jest to powieść harcerska. Wywołala ja troska o przyszłość ojczyzny, o utrwalenie jej bytu, nie zaś chęć opisywania się sensacją. Momenty sensacyjne, zawarte w tej książce, nie dziwią, gdyż autor obrał za teren wypadki wojny, slynnie z rozmaitych podziemnych lochów i przejść, a za czas — pierwsze miesiące Polski znarzewającej jako państwo niepodległe. Bohaterami powieści są harcerze. „Zwycięskie Lilje” jako powieść z życia i naluzywaj interesująca goraco polecany rodzinom, dłałnym o wychowanie młodzieży w tradycji niezłomności i czystości polskiego ducha.
- **A. Rambaud „Pierścień Cezara”. Powieść uwielczona przez Akad. Francuską.** Cena zł. 8.—. Nakład Księgarni Św. Wojciecha.
W odlegle czasy przenosi czytelnika autor, znakomity historyk i znawca cywilizacji francuskiej. W formie pamiętnika starożytności kreslii ostatnia, na śmierć i życie prowadzoną walkę między Gallami Wercyngotryksa a następnymi rzymskimi Cezarami.
- **A. Rambaud „Pierścień Cezara”. Powieść uwielczona przez Akad. Francuską.** Cena zł. 8.—. Nakład Księgarni Św. Wojciecha.
W odlegle czasy przenosi czytelnika autor, znakomity historyk i znawca cywilizacji francuskiej. W formie pamiętnika starożytności kreslii ostatnia, na śmierć i życie prowadzoną walkę między Gallami Wercyngotryksa a następnymi rzymskimi Cezarami.
- **A. Rambaud „Pierścień Cezara”. Powieść uwielczona przez Akad. Francuską.** Cena zł. 8.—. Nakład Księgarni Św. Wojciecha.
W odlegle czasy przenosi czytelnika autor, znakomity historyk i znawca cywilizacji francuskiej. W formie pamiętnika starożytności kreslii ostatnia, na śmierć i życie prowadzoną walkę między Gallami Wercyngotryksa a następnymi rzymskimi Cezarami.
- **A. Rambaud „Pierścień Cezara”. Powieść uwielczona przez Akad. Francuską.** Cena zł. 8.—. Nakład Księgarni Św. Wojciecha.
W odlegle czasy przenosi czytelnika autor, znakomity historyk i znawca cywilizacji francuskiej. W formie pamiętnika starożytności kreslii ostatnia, na śmierć i życie prowadzoną walkę między Gallami Wercyngotryksa a następnymi rzymskimi Cezarami.
- **A. Rambaud „Pierścień Cezara”. Powieść uwielczona przez Akad. Francuską.** Cena zł. 8.—. Nakład Księgarni Św. Wojciecha.
W odlegle czasy przenosi czytelnika autor, znakomity historyk i znawca cywilizacji francuskiej. W formie pamiętnika starożytności kreslii ostatnia, na śmierć i życie prowadzoną walkę między Gallami Wercyngotryksa a następnymi rzymskimi Cezarami.
- **A. Rambaud „Pierścień Cezara”. Powieść uwielczona przez Akad. Francuską.** Cena zł. 8.—. Nakład Księgarni Św. Wojciecha.
W odlegle czasy przenosi czytelnika autor, znakomity historyk i znawca cywilizacji francuskiej. W formie pamiętnika starożytności kreslii ostatnia, na śmierć i życie prowadzoną walkę między Gallami Wercyngotryksa a następnymi rzymskimi Cezarami.
- **A. Rambaud „Pierścień Cezara”. Powieść uwielczona przez Akad. Francuską.** Cena zł. 8.—. Nakład Księgarni Św. Wojciecha.
W odlegle czasy przenosi czytelnika autor, znakomity historyk i znawca cywilizacji francuskiej. W formie pamiętnika starożytności kreslii ostatnia, na śmierć i życie prowadzoną walkę między Gallami Wercyngotryksa a następnymi rzymskimi Cezarami.
- **A. Rambaud „Pierścień Cezara”. Powieść uwielczona przez Akad. Francuską.** Cena zł. 8.—. Nakład Księgarni Św. Wojciecha.
W odlegle czasy przenosi czytelnika autor, znakomity historyk i znawca cywilizacji francuskiej. W formie pamiętnika starożytności kreslii ostatnia, na śmierć i życie prowadzoną walkę między Gallami Wercyngotryksa a następnymi rzymskimi Cezarami.
- **A. Rambaud „Pierścień Cezara”. Powieść uwielczona przez Akad. Francuską.** Cena zł. 8.—. Nakład Księgarni Św. Wojciecha.
W odlegle czasy przenosi czytelnika autor, znakomity historyk i znawca cywilizacji francuskiej. W formie pamiętnika starożytności kreslii ostatnia, na śmierć i życie prowadzoną walkę między Gallami Wercyngotryksa a następnymi rzymskimi Cezarami.
- **A. Rambaud „Pierścień Cezara”. Powieść uwielczona przez Akad. Francuską.** Cena zł. 8.—. Nakład Księgarni Św. Wojciecha.
W odlegle czasy przenosi czytelnika autor, znakomity historyk i znawca cywilizacji francuskiej. W formie pamiętnika starożytności kreslii ostatnia, na śmierć i życie prowadzoną walkę między Gallami Wercyngotryksa a następnymi rzymskimi Cezarami.
- **A. Rambaud „Pierścień Cezara”. Powieść uwielczona przez Akad. Francuską.** Cena zł. 8.—. Nakład Księgarni Św. Wojciecha.
W odlegle czasy przenosi czytelnika autor, znakomity historyk i znawca cywilizacji francuskiej. W formie pamiętnika starożytności kreslii ostatnia, na śmierć i życie prowadzoną walkę między Gallami Wercyngotryksa a następnymi rzymskimi Cezarami.
- **A. Rambaud „Pierścień Cezara”. Powieść uwielczona przez Akad. Francuską.** Cena zł. 8.—. Nakład Księgarni Św. Wojciecha.
W odlegle czasy przenosi czytelnika autor, znakomity historyk i znawca cywilizacji francuskiej. W formie pamiętnika starożytności kreslii ostatnia, na śmierć i życie prowadzoną walkę między Gallami Wercyngotryksa a następnymi rzymskimi Cezarami.
- **A. Rambaud „Pierścień Cezara”. Powieść uwielczona przez Akad. Francuską.** Cena zł. 8.—. Nakład Księgarni Św. Wojciecha.
W odlegle czasy przenosi czytelnika autor, znakomity historyk i znawca cywilizacji francuskiej. W formie pamiętnika starożytności kreslii ostatnia, na śmierć i życie prowadzoną walkę między Gallami Wercyngotryksa a następnymi rzymskimi Cezarami.
- **A. Rambaud „Pierścień Cezara”. Powieść uwielczona przez Akad. Francuską.** Cena zł. 8.—. Nakład Księgarni Św. Wojciecha.
W odlegle czasy przenosi czytelnika autor, znakomity historyk i znawca cywilizacji francuskiej. W formie pamiętnika starożytności kreslii ostatnia, na śmierć i życie prowadzoną walkę między Gallami Wercyngotryksa a następnymi rzymskimi Cezarami.
- **A. Rambaud „Pierścień Cezara”. Powieść uwielczona przez Akad. Francuską.** Cena zł. 8.—. Nakład Księgarni Św. Wojciecha.
W odlegle czasy przenosi czytelnika autor, znakomity historyk i znawca cywilizacji francuskiej. W formie pamiętnika starożytności kreslii ostatnia, na śmierć i życie prowadzoną walkę między Gallami Wercyngotryksa a następnymi rzymskimi Cezarami.
- **A. Rambaud „Pierścień Cezara”. Powieść uwielczona przez Akad. Francuską.** Cena zł. 8.—. Nakład Księgarni Św. Wojciecha.
W odlegle czasy przenosi czytelnika autor, znakomity historyk i znawca cywilizacji francuskiej. W formie pamiętnika starożytności kreslii ostatnia, na śmierć i życie prowadzoną walkę między Gallami Wercyngotryksa a następnymi rzymskimi Cezarami.
- **A. Rambaud „Pierścień Cezara”. Powieść uwielczona przez Akad. Francuską.** Cena zł. 8.—. Nakład Księgarni Św. Wojciecha.
W odlegle czasy przenosi czytelnika autor, znakomity historyk i znawca cywilizacji francuskiej. W formie pamiętnika starożytności kreslii ostatnia, na śmierć i życie prowadzoną walkę między Gallami Wercyngotryksa a następnymi rzymskimi Cezarami.
- **A. Rambaud „Pierścień Cezara”. Powieść uwielczona przez Akad. Francuską.** Cena zł. 8.—. Nakład Księgarni Św. Wojciecha.
W odlegle czasy przenosi czytelnika autor, znakomity historyk i znawca cywilizacji francuskiej. W formie pamiętnika starożytności kreslii ostatnia, na śmierć i życie prowadzoną walkę między Gallami Wercyngotryksa a następnymi rzymskimi Cezarami.
- **A. Rambaud „Pierścień Cezara”. Powieść uwielczona przez Akad. Francuską.** Cena zł. 8.—. Nakład Księgarni Św. Wojciecha.
W odlegle czasy przenosi czytelnika autor, znakomity historyk i znawca cywilizacji

WIEŚCI I OBRAZKI Z KRAJU.

Wstrząsająca tragedia włościanina.

Z rozpacz po utracie majątku w szaleństwie usiłował zamordować rodzinę.

We wsi Żurawiany gm. jawzińskiego w domu mieszkałym Antoniego Guzdowicza wybuchł pożar. Ogień tak szybko objął cały budynek, iż o ratunku mowy być nie mogło. Spalili się cały dom wraz z inwentarzem 3 15000 zł., które ukryte były w sieniaku Guzdowicza.

Majątku Guzdowicz dostał ataku szału i porwał się widać przebić niemi swoją 45-letnią żonę i 18-letnią córkę Marię, poczem sam rzucił się na widły z zamiarem samobójczym. Wszystkich troje Guzdowiczów w stanie ciężkim odwieziono do szpitala.

Wypadek ten we wsi wywarł wstrząsające wrażenie. (c)

Pod kołami pociągu.

BIALYSTOK, 17. 12. (Pał). — W dniu 17 b. m. o godz. 11 min. 10-letnia Ruchla Szmidtowa została zabita, zaś syn jej ciężko raniony.

Przewieziono go do miejscowego szpitala.

Oszmiana.

Tydzień „Związków Strzeleckiego”.

W czasie od 30 października do 8 listopada r. b. na terenie powiatu oszmiańskiego odbyły się zebrania przy licznych udziałach ludności starszej i młodzieży na których wygłoszono odczyty o doniosłym znaczeniu obywatelskim Związku Strzeleckiego dla Ojczyzny. Prace w tym kierunku przedsięwzięto nauczycielstwo szkół powszechnych. Naogół ludność starsza jak i młodzież po wysłuchaniu odpowiednich referatów o znaczeniu Związku Strzeleckiego i jego zadaniach obywatelskich ustosunkowała się do sprawy do takowego w nadziei, że jeżeli młodzież ta, która już jest w szeregach Strzeleckich i ta, która zaczyna się pod sztandarami Piłsudskiego, z myślą i poświęceniem się dla dobra Ojczyzny, to „wrogowie nasi na zawsze stracą apetyt na nasz kraj” wywalczony i przysięgnięty krwią żołnierza polskiego.

Być może na urządzonych zebraniach i odczytach w czasie „Tygodnia Strzeleckiego” miała, młodzieży, możliwość słyszeć, a nawet zabierać głos w dyskusji o znaczeniu Związku Strzeleckiego względem państwa, niech to nie będzie twym tymczasem do dowoleniem, ale to Twoje przychylne ustosunkowanie się stwierdzić swoją przynależnością do szeregów strzeleckich, dąż do ideału prawego obywatela, zdaj sobie sprawę, że „dzisiaj swobodnie oddychasz wolnością, za którą wasi ojciec i bracia krew przelali, a krew przelana w obronę własnego kraju a zagony, to relikwia, a relikwia to rzecz święta, którą należy strzec i szanować.

A więc porzuć swój monotony tryb życia, porzuć to przynębanie umysłowe, postaw się przed oblicze państwa obywatela, rozumnego człowieka i członka Ojczyzny, a nie jakimiś tam „organizacjami” (także), które dają początek człowiekowi o tym charakterze idealnego obywatela względem Ojczyzny, a nim jest Pierwszy Marszałek Polski i Wódz Narodu Polskiego Józef Piłsudski.

Brasław.

Śmiertelna ślizgawka.

Onegdy rano podczas ślizgawki na jeziorze Raicza w pow. brasławskim wpadło do jeziora dwóch chłopów. Jednego z nich Józefa Świerkowskiego zabito uratować, drugiego zaś Andrzeja Wiktorczyka uratowano, ofiary mimo poszukiwań dotychczas nie wydobyto. (c)

Z pogranicza.

Aresztowanie agitatorów komunistycznych.

W nocy z 15 na 16 b. m. na odcinku granicznym lwieński zatrzymano 2 agitatorów komunistycznych, którzy przybyli na teren polski z Białorusi w celu agitacji. Wyroczony również zamierzali prowadzić czynną akcję werbowania włościan na wyjazd do Rosji sowieckiej, gdyż znaleźli przy nich listy werbunkowe i listy wypłat zasiłków emigrantom.

Masowe wysiedlenia z Litwy.

W ostatnich dwóch dniach z granic Litwy na teren polski wyrzuceno około 70 osób, które na podstawie przepustek granicznych przebywały w pogranicznych powiatach

WIEŚCI Z WOJEW. NOWOGRODZKIEGO

Oddział Nowogrodzki „Kurjera Wileńskiego” mieści się w Nowogrodzku przy ul. 3-go Maja, tel. 94.

Kino dwukolorowe **Pogoń** w Nowogrodzku. **Dziś!** Film **ZNAJOMA Z ULICY** w roli głównej Betty Comson. Już wkrótce! Jan Klepura w obrazie Neapol śpiew. miasto.

Nowogródek.

Stan pszczelnictwa na terenach ziemi nowogrodzkiej.

Na walnym zgromadzeniu Związku Pszczelarzy Sądów i Pasiek ziemi nowogrodzkiej, które się odbyło w dniu 13 grudnia 1931 r. omawiano sprawę pszczelnictwa na terenach Nowogrodzkiej. Zebrańnych cyfr statystycznych, dowiedziono się że na terenie województwa nowogrodzkiego znajduje się 21.228 pszczoł. Cyfra ta nie sącała, ponieważ od czasu dokonywania spisu pasiek, napewno wiele pszczoł, jak również wiele drobniejszych pasiek, nie zostało objętych statystyką. Ale mniejsza o to, faktem jest, że posiadamy na naszym terenie około 22.000 pszczoł, ale niestety tylko „pni” — wzorowych uli ramowych jest mało, a prawidłowo prowadzonych pasiek jeszcze mniej. Trzeba — niestety — wyznaczyć, że dotychczasowa działalność organizacji pszczołarskiej, bardzo niewiele wskazała zainteresowania się akcją udoskonalenia pszczelnictwa na terenie Nowogrodzkiej. Jednak — obecne warunki zmuszają rolników do wprowadzania w swych gospodarstwach innych działów dochodowych, bo produkcja zboża i hodowla inwentarza, zupełnie się nie opłaca.

Jedną może z najpoważniejszych gwałtowniejszych w gospodarstwie rolnika, mogłaby stać się dobrze zorganizowana pasieka. Założenie pasieki i prowadzenie jej, nie przedstawia wielkich trudności, trzeba tylko żeby rozpocząć w tym kierunku planową i odpowiedzialną dotychczas do warunków akcję instrukcyjną, a dodatnie rezultaty nie każą na siebie długo czekać.

Przedewszystkiem, trzeba przekonać naszych, dotychczasowych bratników, że hodowla pszczoł w pszczołach to tutaj jest najważniejszą „kłodą”, nigdy nie da i dać sobie takich rezultatów, które mogłyby

Litwy. Obecnie wszystkich obywateli polskich Litwini masowo poczęli wysiedlać, przy czym na odcinkach granicznych: Olikienki, Orany, Troki, Niemenczyn, Kołtyniany i Lyn gminy dwójono patrolce straży granicznej, które nie przepuszczają nikogo z Polski. Zarządzenie to wydano w związku z rzekomo panującą epidemią tyfusu plamistego w Wileńszczyźnie.

Równocześnie władze litewskie wydały za rozkazem, iż osoby, które wbrew zarządzeniu przedostały się na Litwę ulegną karze grzywny do 1000 litów i 6 mies. więzienia.

Zatrzymanie przemytników z cukrem

Na odcinku granicznym Turmouty zatrzymano 3 przemytników, którzy sanianemu usiłowali przewieźć kilka worków cukru. Na wezwanie patroli K. O. P. przemytnicy rzucili się do ucieczki i gdy patrol użył broni palnej zbiegli zatrzymani się. Pochożąc oni z terenu Litwy.

Nasze obrazki.

Mamy jesień. Dla rolnika, powiadają, jesień to pora najbogatsza. Ale nie w tym roku. Urodzaj średni. A jeżeli zbyć coś — trudno kupca dostać. Oto w tym tygodniu z rynku polowy wóz z kapustą wrócił do domu. Płacono po 1 zł. 20 gr. za pud. Na kartofle również trudno o kupca, płacą po 30 i 40 gr. za pud. Za kurę płacą 1 zł. i 50 gr., za gę 3.00 zł. Owce można kupić za 10 zł., krowę za 30 zł., dobrą za 60 zł. Pewien gospodarz nie przyjął ceny proponowanej mu za krowę i spróbował szczęścia — otrzymał więcej; zarzął więc krowę i oto kłopot się — nie może sprzedać mięsa po cenie 30 gr. za kilo; czy chociaż otrzyma to co mu proponowano? Produkta tanta, potrzebujących dużo, a dlaczego nie kupują? Brak gotówki! Gdy pewien znajomy potrzebował 10 zł., to kilku znajomych odwiedził zanim otrzymał 5 zł. Cóż będzie ze spła tą terminowych należności i podatków? Oto tak sobie cieszyli gospodarze na rynku bydłowym?

— Wiele prosisz za konia?
— Daję dziesięć.
— Żebyś tybie język uszł.
— Pocz się gniewasz? Nie oddasz dzisiaj, oddasz jutro. Słuchaj. W lecie przyprowadziłem raz na rynek cztery cieluszki — dawał mi 600 zł., nie sprzedałem, a dzisiaj te same 4 cieluszki, 4 owce i 10 gęsi oddałem za 200 zł., musiałem sprzedać, bo niema wyjścia: muszę płacić ratówkę za kupiony kawał ziemi, inaczej stracę zaliczkę.
— Nu, niema gniewu; ale powiedz co będzie — jak na terminowe spłaty, czy na podatki tak dużo żywiły czy zboża sprzedać trzeba, to zastanęmy się bez niego.
— Otóż tego i chcą od rolnika.
Inny obrazek przy wjeździe do miasteczka. Potrzebują od kury 20 gr. podatku. Kobieta protestuje, daje 5 gr.; powiada: przecie tylko 1 zł. 20 gr. kosztuje kura, pocóż tak wielki podatek? Druga kobieta z braku pieniędzy na podatek za wjazd z workiem kapusty daje kilka główek teje, lecz nie biorą. Po sporządzeniu protokołu trafia na rynek. E. B.

Zakończenie kursu szkoły rolniczej.

W niedzielę odbyło się zebranie delegatów poszczególnych organizacji L. wojskowych, na którym dokonano wyboru powiatowych władz Federacji Polskich Związków Obróńców Ojczyzny. Prezesem wybrano starostę p. Bogatkowski, wiceprezesami — burmistrza Zadurskiego i sędziego Achmatowicza, skarbnikiem p. Lubańskiego i sekretarzem p. Strunickiego.

Zebrań organizacyjne b. wojskowych.

W niedzielę odbyło się w szkole rolniczej w Berdowie zakończenie 6-go 11-miesięcznego kursu szkoły rolniczej, który ukończyło 25 uczniów. W uroczystości wzięli udział zastępca starosty p. Dziadowicz, prezes O. T. W. i K. R. inż. Janikowski, przedstawiciel szkolnictwa p. Bożek, powiatowy komendant P. W. por. Baron, inspektor samorządowy i sekretarz wydziału powiatowego oraz nauczycielka żeńska szkoły rolniczej wraz z 10 uczniami.

Na program uroczystości złożyły się: nabożeństwo, wspólny obiad, zwiędzenie wystawy, odegranie przez uczniów dwóch komedii oraz gry i zabawy. Uczniowie obok świadectwa ukończenia kursu otrzymali także świadectwa o zdobytych stopniach P. W. i kursu poźarniczego oraz nagrody w postaci książek, królików i t. p.

Stółce.

Nowe składy węgla w Stółcach. Jak już swego czasu donosiliśmy rząd sowiecki w Stółcach zakupił place i składy pod węgla. Obecnie dowiadujemy się, iż „Wnieścierz” sowiecki zakupił przy ul. N. Wileńskiej nowe składy, gdzie przechowywać będzie węgiel przybywa z Rosji sowieckiej i idzie do Prus i Litwy. W ostatnich dwóch dniach do Stółców przybyło 45 wagonów węgla donieckiego.

Sczczuczyn.

Dożywianie dzieci. Z dniem 14 grudnia b. r. Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet w Szczuczynie K. Lidy rozpoczął dożywianie dzieci w miejscowej szkole powszechnej i w szkole wiejskiej przy seminarjum nauczycielskim.

Ogółem 100 dzieci otrzymuje pożywienie. Dyżury przy rozdawaniu objęły członkinie Z. P. O. K.

siek, wykazująca 22.000 pni, prowadzona była w ulach ramowych i przy odpowiedniej gospodarce, to z tej liczby uli, posiadające mogłyby uzyskać minimum 700 do 750 tysięcy kg. miodu, (licząc tylko przeciętnie po 32 kg. miodu (2 pudy) z ula, co wykazuje pasieka ks. Ks. Misjonarzy w Śródmieściu Wilna, więc na prowincji ilość ta może być gwarantowana) to za ilość miodu mogli by pasiecznicy uzyskać zgórą półtora miliona złotych, licząc tylko po 2 zł. za kg. miodu.

A dziś śmiało możemy stwierdzić, że nawet jednej ósmej tej cyfry nie mamy i dla tego tak słabe jest zainteresowanie się pasiecznictwem.

Pasieki mogą się znajdować nie tylko u rolników, ale poszedła może sobie znaleźć wygodne warunki w ogrodku urzędnika, pracownika kolejowego, (czego już mamy liczne przykłady) przy koszarach wojskowych, w domach urzędniczych i rolniczych, jak również przy domkach letniskowych.

Pszczoła — ten cudowny owad Boży — wdzianka będzie każdemu człowiekowi, który odpowiednio nią się zaopiekuje, ułatwi jej warunki rozwoju, a ona człowiekowi za to wszystko, stokrotnie wynagrodzi.

Mieczysław Pietrzak.

Biblioteczki wędrowne Bezparyjnego Bloku.

Sekretariat Wojewódzki Bezparyjnego Bloku Współpracy z Rządem skompletował 9 bibliotek rochomnych, do których szafki wykonali harcerze 3-ciej drużyny im. Marszałka Piłsudskiego.

Biblioteczki te oddane zostaną do dyspozycji Rad Powiatowych, dla użytkowania ich przez wszystkie gminy kolejno. Biblioteczki liczą przeciętnie po 100 książek o charakterze instrukcyjnym i propagandowym. Obecnie chodziłoby o uzupełnienie ich beletrystyką i wydawnictwami popularnymi. Ponieważ Sek. Woj. B. B. W. R. potrzebny na ten cel funduszy nie posiada, apeluje do ofiarności społecznej. Książki uprasza się przesyłać pod adresem: Sekr. Woj. BBWR, Nowogródek 3-go Maja 1. R.

Karnawał zbliża się.

Dowiadujemy się, iż z inicjatywy Zarządu Wojewódzkiego Zw. Straży Pożarnych w nadchodzący karnawał urządzony będzie Reprezentacyjny Bal Strażaków Ziemi Nowogrodzkiej.

Wymieniana jest data 9 stycznia. Bal zapowiada się bardzo interesująco, a organizatorzy starają się uczynić wszystko możliwe, aby ten pierwszy „występ” udał się jak najlepiej.

Dotychczasowe zabawy, wieczorki i bale urządzane były siłami jedynie miejscowej Straży, natomiast zapowiadany Bal będzie zorganizowany przez Związek i będzie miał charakter reprezentacyjny.

Szereg osób z towarzyszący zaproszony został do czynienia honorów gospodarzy Bału. Obecnie już są czynione, podobno, intensywne przygotowania, celem nadania odpowiedniej szaty wnętrzu Teatru Miejskiego, gdzie Bal ten ma się odbyć.

Czeka więc Nowogródek, a zwłaszcza Panie, szereg dni emocji i przygotowań.

Przykład godny naśladowania.

Obywatel m. Nowogródka p. Jan Michalski, zam. przy ulicy Kordeckiej pod Nr. 33, zaprasza ta drogą pięć osób najbiedniejszych bezrobotnych chrześcijan do wzięcia udziału w wieceju Wigilijnej w gronie jego rodziny.

Zabójstwo na tle majątkowym.

Sąd Okr. w Nowogrodzku skazał na 6 lat domu poprawy m. ca. wsi Uciosy pow. baranowickiego Stefana Żygara, który w dn. 4 lipca r. b. uderzeniem kosy w brzuch pozbawił życia tle majątkowym swego krewnego Tomasza Żygara.

Walne zgromadzenie.

członków Związku Robotników Niefachowców w Nowogrodzku odbędzie się w niedzielę dnia 20 b. m. 1931 r. o godz. 15-iej w sali kinoteatru „Pogoń”, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie Zarządu,
- 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej,
- 3) Wybór nowego Zarządu i Komisji Rewizyjnej,
- 4) Wolne wnioski.

Wnioski członków mogą być zgłoszone na piśmie najdalej na trzy dni przed Walnym Zgromadzeniem pod adresem Zarządu na rece prezesa (Nowogródek, 3-go Maja 1. R.

Lida.

Zakończenie kursu szkoły rolniczej.

W niedzielę odbyło się zebranie delegatów poszczególnych organizacji L. wojskowych, na którym dokonano wyboru powiatowych władz Federacji Polskich Związków Obróńców Ojczyzny. Prezesem wybrano starostę p. Bogatkowski, wiceprezesami — burmistrza Zadurskiego i sędziego Achmatowicza, skarbnikiem p. Lubańskiego i sekretarzem p. Strunickiego.

Zebrań organizacyjne b. wojskowych.

W niedzielę odbyło się w szkole rolniczej w Berdowie zakończenie 6-go 11-miesięcznego kursu szkoły rolniczej, który ukończyło 25 uczniów. W uroczystości wzięli udział zastępca starosty p. Dziadowicz, prezes O. T. W. i K. R. inż. Janikowski, przedstawiciel szkolnictwa p. Bożek, powiatowy komendant P. W. por. Baron, inspektor samorządowy i sekretarz wydziału powiatowego oraz nauczycielka żeńska szkoły rolniczej wraz z 10 uczniami.

Na program uroczystości złożyły się: nabożeństwo, wspólny obiad, zwiędzenie wystawy, odegranie przez uczniów dwóch komedii oraz gry i zabawy. Uczniowie obok świadectwa ukończenia kursu otrzymali także świadectwa o zdobytych stopniach P. W. i kursu poźarniczego oraz nagrody w postaci książek, królików i t. p.

Stółce.

Nowe składy węgla w Stółcach. Jak już swego czasu donosiliśmy rząd sowiecki w Stółcach zakupił place i składy pod węgla. Obecnie dowiadujemy się, iż „Wnieścierz” sowiecki zakupił przy ul. N. Wileńskiej nowe składy, gdzie przechowywać będzie węgiel przybywa z Rosji sowieckiej i idzie do Prus i Litwy. W ostatnich dwóch dniach do Stółców przybyło 45 wagonów węgla donieckiego.

Sczczuczyn.

Dożywianie dzieci. Z dniem 14 grudnia b. r. Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet w Szczuczynie K. Lidy rozpoczął dożywianie dzieci w miejscowej szkole powszechnej i w szkole wiejskiej przy seminarjum nauczycielskim.

Ogółem 100 dzieci otrzymuje pożywienie. Dyżury przy rozdawaniu objęły członkinie Z. P. O. K.

Sensacyjna historia.

Z za kulis walki „Złotego Sztandaru” z b. członkami „Bruderferajnu”.

W „Kurjerze Wileńskim” niedłokroćmnie donosiliśmy o zaletach walece prowadzonej między dwiema grupami byłych członków „Bruderferajnu”, z których jedna wstępuje pod nazwą „Złotego Sztandaru”. Obecnie policja wileńska musi wglądać w jeszcze jeden kolejny epizod tej walki, która posiada wszystkie cechy nieodczepionej sensacji kryminalnej, przypominającej czasem słynną walkę amerykańskich „Butlerów” Al Capone z Jackiem Diamondem.

W dniu wczorajszym do policji kryminalnej zgłosił się Sz. Wojcik — syn domnieganego przywódcy „Złotego Sztandaru” i i Saska Lichtson b. członek „Bruderferajnu”, którzy oświadczyli, że przebywają w areszcie kilka godzin, bowiem otrzymali informacje, iż wrogowie ich zamierzają w najbliższych godzinach zainicjować na ulicy Salfanej napad rabunkowy, o dokonanie którego mają ich oskarżyć, by się w ten sposób zemścić.

Jako faktycznie po upływie pewnego czasu policja otrzymała informacje o napadzie rabunkowym, o dokonanie którego według oświadczenia meludujących oskarżono Wojcika i Lichtsona.

Blizsze szczegóły tej sensacyjnej historii ze względu na toczące się jeszcze śledztwo podamy w numerze jutrzejszym. (c)

KRONIKA

Piątek 18 Grudzień. Dziś: Grajana. Jutro: Tymoteusza. Wschód słońca — g. 7 m. 40. Zachód — g. 15 m. 25.

Spostrzeżenia Zakładu Meteorologii U. S. B. w Wilnie z dnia 17 XII — 1931 roku.

Ciepłota średnia w milimetrach: 760. Temperatura średnia: — 7° C. Najwyższa: — 6° C. Najniższa: — 8° C.

Opad w milimetrach: 0,5. Wiatr przeważający: północny. Tendencja barom.: wzrost. Uwagi: pochmurno, przel. śnieg.

KOŚCIELNA.

— Roraty Stowarzyszenia Garbarzy. W niedzielę 20 grudnia r. b. o godzinie 6 rano odprawione zostaną w kościele św. Jakóba roraty stowarzyszenia Garbarzy. Kazanie wygłosi ks. Jasiński.

Upraszka się o wzięcie jak najliczniejszego udziału we wspomnianem nabożeństwie.

— Roraty Stowarzyszenia „Rodziny Wojskowej”. W niedzielę dnia 20 grudnia 1931 roku o godz. 8-iej w kościele Garnizonowym przy ul. Św. Ignacego odbędzie się Roraty dla członków Stowarzyszenia „Rodzina Wojskowa”.

OSOBISTA

— Wice-dyrektor P. K. P. inż. Stefan Mazurkiewicz wyjechał w dniu 17 b. m. na dwutygodniowy urlop wycieczkowy.

URZĘDOWA.

— Nowe przepisy w urzędach. Z dniem 1 stycznia roku 1932 wprowadzone zostaną w życie nowe przepisy kancelaryjne, które znacznie uprością i zmniejszą czynności manipulacyjne w urzędach wojewódzkich.

W sprawie tej Urząd Wojewódzki otrzymał już odpowiednie instrukcje z Min. Spr. Wewn.

MIĘSKA.

— Wypłata zasiłków rezerwowym. Referat wojskowy Magistratu m. Wilna kończy obecnie akcję wypłacania zasiłków rezerwowym, którzy odbyli ostatnio ćwiczenia wojskowe. Wypłata zasiłków w najbliższych dniach zostanie definitywnie skończona, poczem reklamacje spóźnionych nie będą brane pod uwagę.

Do chwili obecnej z akcji tej korzystało zgórą 300 osób.

WOJSKOWA.

— Dodatkowe Komisje poborowe. Poczynając od nowego roku dodatkowe Komisje poborowe odbywać się będą regularnie jeden raz w miesiącu, aż do maja t. j. do chwili poboru rocznika 1911. Wzmiankowane Komisje mają na celu danie możności uregulowania swego stosunku do wojska wszystkim tym młodym, którzy obowiązku tego we właściwym czasie z jakikolwiek względów nie uregulowali.

GOSPODARCZA.

— Podatek od przedmiotów zbytku. Około połowy stycznia oczekiwane należy rozporządzenia, które zmieni dotychczas obowiązujący statut podatku od przedmiotów zbytku. W myśl tego rozporządzenia mają podlegać opodatkowaniu rowery, karety, wolanty i t. p. ekwipaż reserwowe, broń myśliwska i konie wierzchowe służące do osobistego użytku.

Mają nie podlegać opodatkowaniu rowery, posiadane przez pracowników (robotników, pracowników umysłowych) i służące tym pracownikom do udawania się na miejsce zatrudnienia oraz rowery służące młodzieży szkolnej do udawania się do szkół.

ZE ZWIĄZKÓW I STOWARZYSZEŃ.

— Zarząd Stowarzyszenia „Opieka Polska nad Rodakami na Obczyźnie” niniejszym składa serdeczne podziękowanie wszystkim, którzy się przyczynili do tak udanego przedstawienia „Dzieci dla Dzieci” w dniu 8 grudnia w Małej Sali Miejskiej, którego dochód był przeznaczony na zakup i wysłanie książek na „Gwiazdki” dla dzieci na Obczyźnie. Przedewszystkiem W. P. P. Dziwulskim, który tak świetnie wyreżyserował całe przedstawienie, a p. profesorowi specjalnie, za śliczną muzykę ku ogólnemu zachwytu włącznie na to przedstawienie skomponowano. Następnie P. Kisielowy, p. Bogowiczowej, za łaskawy współudział, młodzieży, dziełom, orkiestrze, W. P. Schöle za oryginalne i ładne dekoracje, Wielebny, O. Jezuitom, oraz wszystkim instytucjom za łaskawy wypożyczenie strojów i W. Pani Landsbergowej za udzielenie lokalu na próbę.

— Komunikat Zjednocz. Kolej. Polskich. Zarząd Kasy Pogrzebowej i Pożyczkowej Oszczędnościowej przy Zarządzie Okręgowym Z. K. P. w Wilnie, podaje do wiadomości zainteresowanych członków, iż w niedzielę dnia 20 grudnia r. b. o godzinie 14-iej w lokalu Zarządu Okręgowego, przy ul. Wiwulskiego 4 m. 3, odbędzie się doroczne walne zgromadzenie członków wspomnianych kas. Ze względu na reorganizację Kasy, uprasza się o wzięcie jak najliczniejszego udziału w Zgromadzeniu.

ZEBRANIA I ODCZYTY.

— Klub Włóczęgów. W piątek dnia 18 b. m. w lokalu przy ul. Przejazd 12 odbędzie się 67-żebranie Klubu Włóczęgów Seniorów. Na porządku dziennym ref. p. dr. Wiktora Sukienickiego p. t. „Opinia Trybunału Haskiego” a spró polsko-litewski”.

Początek o godz. 19 m. 30.

— Komunikat W. K. S. U. W sobotę dnia 19 b. m. o godz. 17 m. 30 odbędzie się w Sali Ośrodka Wychowania Fizycznego ul. Ludwisarska 4. Związywać Walne Zgromadzenie członków Wojewódzkiego Klubu Sportowego „Pogoń”, na którym omówiona zostanie sprawa połączenia się Klubów Wojskowych.

Zakończenie spisu ludności.

Spis ludności został definitywnie przeprowadzony na terenie całego wielkiego miasta Wilna, obejmującego oprócz miasta właściwego, przedmieścia, oraz kilku wsi. Obecnie odbywa się uzupełnianie niektórych, nieściśle wypełnionych formularzy i sprawdzanie całego materiału spisowego. Wyniki spisu nie są jeszcze wiadome.

na terenie województwa wileńskiego zanotowało następujące choroby zakaźne: tyfus brzuszy 15, plamisty 24, (4 zgony), płonica 7, błonica 12 (1 zgon), odra 47, róża 5, ksztuścica 4, zimnica 1, gruźlica 22 (6 zgonów), jędrca 42, ospa wietrzna 5 i grypa 17. Razem zanotowano 201 wypadków zaskabnięcie na choroby zakaźne w tem 11 zgonów.

— Kary na pracodawców. Inspektor Pracy został upoważniony przez władze centralne do indywidualnego wymierzania kar na pracodawców zatrudniających swych pracowników ponad 8 godzin, jak również za zatrudnianie nieletnich. Dotychczas podobne sprawy kierowane były przez Inspektora do Sądu Pracy, gdzie kary nakładano na podstawie orzeczenia sądowego. Obecnie Inspektor Pracy ma prawo karać niestosujących się do ustawy pracodawców grzywną od 200 do 1000 zł. z zamianą na areszt od 2 tygodni do 3 miesięcy. W razie powtórnego przekroczenia ustawy pracodawcy będą bezwzględnie skazywani przez Inspektora na areszt 3-miesięczny bez zamiany na grzywnę.

KOMUNIKATY.

— Godziny handlu w okresie przedwiołowym. Stowarzyszenie Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Wilnie powiadamia, że od dnia 18-go do 23-go b. m. włącznie, w myśl istniejących przepisów prawnych sklepy mogą być otwarte do godz. 9-iej wieczorem, dnia 24-go do godz. 6-iej wieczorem.

TEATR I MUZYKA

— Teatr Miejski w Lutni. „Tak się zdobywa kobiety”. Dziś w piątek dnia 18-go b. m. o godz. 8-iej wiecz. odbędzie się premiera najlepszej bodaj sztuki Ludwika Verneuil’a „Tak się zdobywa kobiety” w reżyserji i z udziałem Karola Wyrwicza. W pozostałych rolach wystąpią: p. p. Brenocy, Detkowska, Lubowska, Bielecki, Dejunowicz, Domański, Jankiewicz oraz Wolkeja. Rola głównej bohaterki stanowią powieściopisną „Rum-boc”, śpiewaną przez nią w czasie akcji, stanowi niemałą atrakcję. Nowe, oryginalne dekoracje pomysłu W. Makojnika. Nowe kostiumy z własnych pracowni.

Jutro o godz. 8-iej wiecz. „Tak się zdobywa kobiety”.

— Teatr Miejski na Pohulance. Dziś w piątek dnia 18-go b. m. z powodu próby generalnej z „Logiki pana Baltazara” — Teatr nieczynny.

— Jutrzejsza premiera na Pohulance. Jutro w sobotę dnia 19-go b. m. o godz. 8-iej wiecz. urzymy arcywesołą sztukę Leopolda Marchanda „Logika pana Baltazara”, graną obecnie z rekordowym powodzeniem w Warszawie. Interesująca nowość teatrowa. Reżyser Wacław Radulski. Dekoracje W. Makojnika przygotowały nową operę sceniczną. Obsadę stanowią najulubieńsi artyści Zespołu Teatrów Miejskich.

NIEDZIELNE PR

Nieznane przyczyny

do historii najbliższego otoczenia i rodziny Adama Mickiewicza.

Dwugodzinny odczyt w Tow. Przyjaciół Nauk p. Euzeb. Łopacińskiego, znanego z benedyktyńskiej pracowni...

Wydaje się wskazane, by p. Łopaciński, wzięwszy za wzór pod względem literackim takie monografie jak „Prawo i Lewem” Łozińskiego...

Niewesoły, zaiste, obraz roztoczył przed słuchaczami prelegent: zapowiedział zresztą, że takie sobie postawił zadanie...

Na rynku Nowogródka czy Słoniema, na drogach czy sejmikach w kościołach...

Z Rady Miejskiej.

Wczoraj wieczorem odbyło się posiedzenie Rady Miejskiej, na którym m. in. postanowiono utrzymać w nowym roku budżetowym podatki komunalne...

Najoflarniejsi.

Na apel Wojewódzkiego Komitetu do Spraw Bezrobocia jak zwykle pospieszyła pierwsza z pomocą inteligencja pracująca. Kwota składek zebranych wśród pracowników umysłowych miasta Wilna przekracza...

Wojewódzki Komitet do Spraw Bezrobocia prosi o zakomunikowanie że ostatnio podatkowo wzięto pod uwagę: Cech Rzeźników i Wędliniarzy Chrześcijańskich...

KINA I FILMY

„KRWAWY WSCHÓD” (Heljos).

Tytuł odstrasza. Stanowczo zanadto „krwawy”. Prawda. Szarów. Słowem — sfuzerowany. Zaraz sobie wyobraźmy wszelkie szerokołotorowe raju, rozkosze. Rok 17-18-ty.

Scena „zdrady” narzeczony dość banalna. Napisy — jeszcze banalniejsze. Scena z zatrzymaniem rozpedzonych koni — sztuczna, nieudana. W całym tem opowiadaniu por. Koryckiego zasadniczo niekonsekwencja...

Z innych niekonsekwencji, mocno fantastycznie wydaje się fakt, aby dowódcę kompanji biegającego jak łącznika do sąsiedniego oddziału, jak również, aby wysłał tam swego zastępcę (ta kompanja też jakaś niewyraźna).

Wykonanie aktorskie zupełnie poprawne, niektóre sceny wojenne zastanawiająco dobre. Doskonałe wypadki momenty inscenizacji przyfrontowego ruchu różnych oddziałów.

W czasie pobytu w wojsku posyłała swemu narzeczonemu pieniądze oraz paczki z prowiantami.

Zemsta porzuconej narzeczonej.

Wypaliła nowiernemu oko wtrylolejem.

O godz. 3 nad ranem dnia 9 kwietnia b. r. na ulicy miasteczka Lebidziowa, pow. m. dołeczkańskiego rozegrała się tragedia, mająca za podłożę żądnię miłosny.

Wieczorem, 8 kwietnia Kononówna przy spotkaniu się z Niechwiadowiczem, prosiła go, by odprowadził ją do domu i nawet zabierała mu czapkę. On jednak z propozycji nie skorzystał i spacerował z inną dziewczyną, znaną mu jedynie z imienia, jako Zosia.

Rozprawa toczyła się przed III-im wydziałem karnym sądu okręgowego. Przewodniczył wiceprez. W. Brzowski, wotowali zaś pp. sędziowie K. Bobrowski i Cz. Sienkiewicz.

Oskarżenie wniósł podprokurator p. J. Rabczewski.

WŚRÓD PISM.

Ładnie ilustrowany Nr. 42-gi tygodnika „Kobieta Współczesna” zawiera cały szereg interesujących artykułów — treść numeru niżej podajemy:

Artykuł wstępny p. t. „Credo polityki ludnościowej Mussoliniego i Hitlera” — Stanisława Adamowiczowej. „Współczesne Delfy” 8-ma korespondencja z wycieczki Redy. „Kobieta Współczesna” — K. Musiałówny, „O Kazimierzu Tetmajerze” — Leon Chomański, „Sztuki plastyczne” — N. Samotybowa, „Wśród książek” — Cz. Wojęska i wiele innych.

W dodatku „Mój Dom” — rady praktyczne, przepisy kulinarne i podarunki świąteczne.

NA WILEŃSKIM BRUKU NIESZCZĘŚLIWY WYPADEK.

Koch Franciszek (Mickiewicza 22) przechodząc ul. Mickiewicza koło ul. Tatarskiej poślizgnął się doznając złamania prawej nogi. Wezwane pogotowie ratunkowe odwoziło go do szpitala św. Jakóba.

Po odbyciu służby, Niechwiadowicz powrócił do Lebidziowa i nadal utrzymywał z nią jak najlepsze stosunki. W tym czasie wyłudził od niej pierścionek złoty oraz 25 zł. na obrączki ślubne, z których kupnem jednak zwlekał.

W tym czasie do wiadomości jej doszło, że Niechwiadowicz, który ciągle uchodził za jej brata, od niej pierścionek złoty oraz 25 zł. na obrączki ślubne, z których kupnem jednak zwlekał.

W dn. 8 kwietnia, przy spotkaniu z Niechwiadowiczem, zażądała wyjaśnienia, a kiedy tym jej wręcz oświadczył, iż porzucił ją, zobowiązał go do zwrotu listów i fotografii.

Nastętek tego lecz dopiero o 2 w nocy dnia następnego przyszedł do jej pokoju i usiłował ją znieholować. Wobec tego wyprężyła się, a kiedy już nie mogła wytrzymać, wstała i uciekła do domu, gdzie oczekiwała dalszych konsekwencji.

Nieco w innym oświetleniu zajęcie to przedstawia poszkodowany. Twierdził on, iż postanowił zerwać z Kononówną ponieważ dowiedział się że żel się ona prowadziła. Przechylił by brat od niej pieniądze i chciał ją zgwałcić.

Sąd, po zbadaniu innych świadków, którzy dali jak najlepszą opinię o oskarżonej, oraz wysłuchaniu oskarżenia prokuratora, udał się na naradę.

W wyniku oskarżenia Kononównę uznano za winną dokonania zarzucanego jej przestępstwa z tem jednak, iż dopuściła się ona tego pod wpływem bardzo silnego wzruszenia duchowego wskutek doznania ciężkiej zniewagi ze strony poszkodowanego, a wobec tego na zasadzie art. 53 i 470 cz. 2 ust. 1 Sąd skazał ją na pół roku więzienia, a wykonanie kary zawieszł na 3 lata.

PODRZUTKI

W dniu 16 b. m. w lokalu Opieki Społecznej magistratu m. Wilna znaleziono podrzutka płci męskiej w wieku około 8 miesięcy. W tymże dniu w bramie domu Nr. 13 przy ul. Ostrobramskiej znaleziono podrzutka płci męskiej w wieku około 7 miesięcy, przy którym była kartka treści następującej: „Ochrzczone, Antoni, zmuszona byłam pozwolić z powodu braku środków do życia”.

KRADZIEŻE.

W dniu 16 b. m. Giechanowskiej Konstancji (Mostowa 1) służącej jej Maliszewska, Weronika skradła 2500 zł. Maliszewska zaskradzona gotówką zatrzymano.

Z sanek postawionych w zajezdni przy ul. Oranżeryjnej Nr. 4, na szkole Mirkutowicza Antoniego, zam. w m.ok. Wirszulek, gm. mickieński, skradziono fartuch z skór baranich, kryty czarnym sukmem, wart. 200 zł. Sprawcę kradzieży Skrawotowskiego Ferdynanda (Rajska 6) ze skradzionym fartuchem zatrzymano.

Ze strychu domu przy ul. Młynowej 9/7 nieznanymi sprawcy skradli na szkole Sanconko Teodora (Połocka 9) bieliznę wart. 350 zł.

Do n-ru świątecznego Admin. „Kurjera Wileńsk.” przyjmuje ogłoszenia codziennie od g. 9—3 i 7—9 w.

Podajemy do wiadomości P. T. Panów Kupców, że posiadamy komplet klisz ogłoszeniowych, którymi moglibyśmy, na żądanie, ilustrować Ich ogłoszenia, bez specjalnej dopłaty. Klisze te przeznaczone są specjalnie do ogłoszeń świątecznych. Administracja „Kurjera Wil.”

Kino Miejskie SALA MIEJSKA ul. Ostrobramska 5. Od poniedziałku 14.XII. Godz. 4—6—8—10. Biała niewolnica. W rolach głównych: Liana Hald i Włodzimierz Gajdarow. Koncertowa orkiestra pod batutą p. M. Sainickiego. Początek o godz. 4, 6, 8 i 10 wiecz. Ceny miejsc: balkon 30 gr., parter 60 gr. Kasa ezyczna od 3:30 do 10 wiecz. PREMIERA! „CHATA ZA WSIA” ukaże się już dnia 21 b. m.

Wzwięk. Kino-Teatr HELIOS Wileńska 38, tel. 9-26. DZIŚ! Sensacja dnia! Polski dźwiękowy epos wojenny! KRWAWY WSCHÓD. Reżysera Jana Przybylskiego. W rol. główn.: Miecz. Cybulski, Ola Obarska, Ema Szabrańska i in. Potężne sceny batalistyczne. W filmie tym usłyszysz najnowszy przebieg muzyczny „Nam kochać nie wolno”. Początek seansów o godz. 4, 6, 8 i 11:15, w niedziele o godz. 2-iej. Na 1-szy seans ceny zmniejszone.

Wzwięk. Kino-Teatr Hollywood Wieków 22, tel. 15-28. DZIŚ! Przebieg śpiewno-dźwiękowy! Noce paryskie (Montparnasse). Kabarety paryskie! Tańce! Śpiewy! W roli głównej ulubieniec kobiet, bohater filmu „Droga do Raju” HENRY GARAT. NAD PROGRAM: Dodatek dźwiękowy i Tygodnik dźwiękowy Paramountu. Początek seansów o godz. 4, 6, 8 i 10:15, w dzień świąt. o godz. 2-iej. Na 1-szy seans ceny zmniejszone.

Dźwiękowe Kino COJINO ul. Wielka 47, tel. 15-41. DZIŚ! premiera! Potężne arcydzieło dźwięk. wytw. „Mezropom” — Ruś—Moskwa. Reż. gen. twórcy „Panernik Potiomkin” — Sergiusza Eisensteina. W filmie biorą udział art. teatrów rosyjskich. NAD PROGRAM: Dodatki dźwiękowe. Początek o godz. 4, 6, 8 i 10:30, w dzień świąteczny o godz. 2-iej. Na 1-szy seans ceny zmniejszone.

Wzwięk. Kino-Teatr PAN ulica Wielka 42. DZIŚ! Dramat miłości dwójki przyjaciół do jednej kobiety. Noce Marokańskie (Krew na pustyni). W rolach głównych: Jack Holtik, stworzył nową kreację, która śmiało stanąć może obok słynnej roli tego artysty w „Kodzi Podwodnej” oraz Dorothy Sebastian i Ralph Graves. NAD PROGRAM: Atrakcje dźwiękowe i Kronika telegraf. P. A. T. Początek o godz. 4, 6, 8 i 10:30, w dzień świąt. o godz. 2-iej. Ceny od 40 gr.

Kino Kolejowe OGNISKO (obok dworca kolejow.) DZIŚ! Film z życia rosyjsk. Tancerka Katarzyny II-iej. W rolach głównych ulubieniec publiczności. Osip Runicz oraz Olga Czowska i M. Czerbow. Początek o g. 5-iej, w święta o godz. 4-iej po poł.

Wzwięk. Kino-Teatr STYLOWY ulica Wielka 36. DZIŚ! Najpiękniejszy rewelacyjny 100%-wy dźwiękowo-śpiewny film. PIEŚNIARZ GÓR. Całkowicie w naturalnych kolorach. Wzruszający poemat miłosny w 14 aktach z życia rosyjskiego. Walka kozaka epryszka z wielkim księciem. Muzyka Franciszka Lehara. W rolach główn. fenomenalny baryton, człowiek o złotym głosie Lawrence Tibet i Walence Mc. Donald. NAD PROGRAM: Dźwiękowa komedia-farsa w 2 aktach.

Przy zakupach świątecznych prosimy powoływać się na ogłoszenia w „Kurjerze Wileńskim”

Pracownia OBUWIA M. DRZEWIŃSKI Bonifraterska 6. Przyjmujemy obstarunki i reperacje oraz reperacje kaloszy i śniegowców.

UWAGZE pp. Kupców, Przemysłowców i Rzemieślników! Czas najwyższy pomyśleć o ogłoszeniach świątecznych! Ogłoszenia do „KURJERA WILEŃSKIEGO” oraz do innych pism przyjmujemy na cenach NAJTAŃSZYCH

BIURO REKLAMOWE STEF. GRABOWSKIEGO w Wilnie, ul. Garbarska 1, tel. 82. —) KOSZTORYSY NA ŻĄDANIE (—)

Wezwanie do składania ofert Garnizonowa Komisja Żywnościowa dla Wilna, Nowo Wilejki i Podbrzezia odwa w drodze nieograniczonego przetargu dostawę mięsa, jaryzyn, tuszozu, siana i słomy dla wszystkich oddziałów garnizonu Wilna, Nowo-Wilejki i Podbrzezia na przeciąg trzech miesięcy t. j. od dnia 1 stycznia do dnia 31 marca 1932 roku.

Unieważniam zgrabioną polną ubezpieczenia na życie Nr. 8575, wyd. przez Assicurazioni Generali Trieste, Dyrektora na Polskę pa imię Oszera Wildzajtana. 8680-2

Jezyki obce niemiecki, francuski, włoski (konwersacja). Przygotowywanie ze wszystkich przedmiot. do matury i egzaminów szkół śr. Lekcy udzielają b. prof. gimn. i student G. S. B. specjalną met. koncentrac. Zgłoszenia do Redakcji „Kurjera Wil.” pod W.K.

Tydzień modu naturalnego. Organizuje T-wo Pszczelarskie w dniach od 17 do 23 b.m. Miód gwarantowany z własnych pasiek. Sprzedaż na wagę po cenach niskich przy ul. Zawalnej 9

KAWA palona znane aromatyczne mieszanki palarni Jana Arnolda codzień świeża od 7 do 18 zł. za klg.

WĘDLINY wiejskie w najlepszym gatunku. SERY duży wybór, litewskie od 1,80 za kg.

OWOCY świeże, pomarańcze, mandaryny, winogrona, jabłka i inne. Ceny konkurencyjne.

BAKALJE pierniki, orzechy, owocoszone duży wybór, cukierki owocowe zł. 2,80 za klg.

MASZYNISTKA poszukuje posady, jak również może być angażowana do biura na terminową pracę, bez zobowiązania i wszelkich praw. Również wykonuje różne prace w domu po b. niskich cenach. Łaskawe oferty proszę kierować do Adm. „Kurjera Wileńskiego” pod „Maszynistka”

Esperanta lekcje. Indywid. lub w grupach. Ul. 3-go Maja 7, m. 11. Porozumieć się w godz. 9—11 i 3—5. 8626

Pianina reperuje stroje i wynajmują — Mickiewicza 37—32. Wiejskie z ulicy Cisnej, p. Estko. 7702

Akuszerka Marja Brzezina przyjmuje od 9 r. do 7 w przeprowadzi się ul. Mickiewicza 22, m. 8 tel. 14-05. W. Z. Nr. 5093

Akuszerka Śmiałowska przeprowadzi się na ul. Zamkową 3, m. 3 także gabinet kosmetyczny, uszwa zmaszarki, brodawki, kurzajki i wagny W. Z. P. 48. 8323

Akuszerka Marja Laknerowa przyjmuje od 9 do 7 wiecz. ulica Kasztanowa 7, m. 5 W. Z. P. Nr. 69. 8521

Zakład fryzjerski dobrze prosperujący SPREDAM. Dowiedzieć się Szczuczyn-Lidski, Sołowiejczyk 8681

Zakład Fryzjerski BERGER JÓZEF ul. Radańska 18. Salon męski i damski. 8705

Zakład Fryzjerski CH. TARZYNS ul. Sawicki Nr. 11 poleca się łaskawej Klienteli. Ceny zmniejszone. 8675

MANICURZYSTKA „ZANNETTE” powróciła i wznowiła przyjęcia w swoim salonie ul. W. Stefańska 17 m. 21. Cens 50 gr. 8704

INDYKI tużzone otrzymamy 19 grudnia. Cena niska.

RYBY żywe i śnięte, otrzymamy na święta duże transporty. Poleca DOM HANLOWY S. BANEL i S-ka Mickiewicza 23 Telefon 8 49

Zakład Fryzjerski O. Bendel W. Pohlanka 16. Salony męski i damski. Ceny zmniejszone o 50%. 8676

SKLEP MUZYCZNY Kessel Ch. ul. Niemiejska 21 (wójs. w bramie) Poleca podar. gwiazdkowe

Instalacje elektryczne dzwoni sygnalizacyjne, ustawienie aparatów radiowych i telefonów wykonawca koncepcyjny i elektryk ST. PIÓREWICZ ul. Ofiarna Nr. 4, m. 9.

Nowootwarta JADŁODAJNIA I PIWIARNIA Skopówka Nr. 6 Ceny dostępne. Obiady od 80 gr. do 1 zł. 8208

Popierajcie przemysł krajowy